

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M.**, bytom **X.**, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. septembra 2010, č.k. 20 Sd/281/2009-58, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. septembra 2010, č.k. 20 Sd/281/2009-58 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 13. septembra 2010, č.k. 20 Sd/281/2009-58, nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a nevyhovel návrhu na ustanovenie advokáta v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 2. novembra 2009 číslo X.X. o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).

Krajský súd zistil, že navrhovateľ spĺňa len jednu podmienku pre oslobodenie od súdnych poplatkov, ktorou sú jeho majetkové a sociálne pomery, ale zaujal právny názor, že v konaní ide o zrejme neúspešné uplatňovanie práva. Považoval za preukázané, že odporkyňa rozhodnutím zo 14. mája 2010 číslo X.X. zrušila napadnuté rozhodnutie z 2. novembra 2009 číslo X.X., pričom navrhovateľ proti tomuto zrušujúcemu rozhodnutiu nepodal opravný prostriedok napriek riadnemu poučeniu, uvedenému v rozhodnutí. Tým odpadol predmet konania a súd v konaní už nemohol ďalej pokračovať. Odporkyňa v ďalšom konaní znova rozhodnutím z 12. mája 2010 číslo X.X. nepriznala navrhovateľovi invalidný dôchodok. Ani proti tomuto rozhodnutiu navrhovateľ nepodal opravný prostriedok, a preto toto rozhodnutie nadobudlo podľa názoru súdu prvého stupňa právoplatnosť, z čoho vyvodil záver, že zo strany navrhovateľa ide o zrejme neúspešné uplatňovanie práva. V dôsledku tejto

skutočnosti nevyhoveli požiadavke navrhovateľa o ustanovenie bezplatného zástupcu z radov advokátov, lebo taký postup už nie je potrebný na ochranu jeho záujmov.

Podaným odvolaním navrhovateľ navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu zmeniť a priznať mu oslobodenie od súdnych poplatkov a na ochranu jeho práv ustanoviť mu zástupcu z radov advokátov. Uviedol, že má príjem 180.-€ mesačne, za ktoré si nemôže zabezpečiť advokáta. Jeho zdravotný stav je zhoršujúci, čo dokazuje aj priloženými fotokópiami lekárskeho správ.

Odporkyňa sa na odvolanie navrhovateľa písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§212 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa treba opätovne vyhovieť.

Podľa § 30 veta prvá OSP účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov.

Súd teda môže ustanoviť právneho zástupcu z radov advokátov účastníkovi v prípade, ak účastník, ktorý spĺňa predpoklady oslobodenia od súdnych poplatkov o to požiadava, a ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. Žiadosti účastníka možno vyhovieť za situácie, že všetky uvedené podmienky spĺňa súčasne.

Zo spisov vyplýva, že návrhom z 18. novembra 2009 sa navrhovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia z 2. novembra 2009 číslo X.X., ktorým mu odporkyňa zamietla žiadosť o invalidný dôchodok. Už v doplnku návrhu z 22. decembra 2009 navrhovateľ žiadal krajský súd, aby mu ustanovil bezplatného zástupcu pre konanie z radov advokátov na ochranu jeho práv v predmetnom konaní. Uznesením z 11. januára 2010, č.k. 20 Sd/281/2009-13, krajský súd neustanovil navrhovateľovi advokáta. Toto rozhodnutie Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 22. apríla 2010, č.k. 7So/13/2010-24 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie s tým, že bez doplnenia dokazovania posúdením podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov s prihliadnutím na obsah tlačiva na oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré predložil navrhovateľ nemohol krajský

súd vysloviť, že podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov navrhovateľ nespĺňa. Navyše súd prvého stupňa riadne nezdôvodnil, na akom základe konanie o preskúmanie rozhodnutia o invalidnom dôchodku považuje za právne tak jednoduchú vec, že nevyžaduje právne zastúpenie.

V posudzovanej veci odporkyňa rozhodnutím z 12. mája 2010 číslo X.X. (č.l. 31) zamietla žiadosť navrhovateľa z 29. septembra 2009 o invalidný dôchodok z dôvodu, že ku dňu vzniku invalidity, t.j. k 30. septembru 2009 nespĺnil podmienku získania potrebnej doby poistenia pre priznanie invalidného dôchodku. Ďalším rozhodnutím zo 14. mája 2010 číslo X.X. (č.l. 32) odporkyňa zrušila rozhodnutie z 2. novembra 2009 číslo X.X. o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok a rozhodnutím zo 14. júla 2010 číslo X.X. (č.l. 47) odporkyňa znova zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok, pretože ani po dodatočnom zhodnotení obdobia dôchodkového poistenia od 1. septembra 2009 do 30. septembra 2009 navrhovateľ nezískal potrebnú dobu poistenia a nárok na invalidný dôchodok mu preto nevznikol.

V ďalšom konaní navrhovateľ zaslal krajskému súdu potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch pre potreby rozhodnutia o oslobodení od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu, ako aj rozhodnutie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Revúcej zo 17. augusta 2010 č. A/2010/1855/1.

Hoci súd prvého stupňa v odôvodnení uznesenia, ktorým návrhu navrhovateľa o ustanovenie advokáta nevyhovel uviedol, že z procesného hľadiska nemohol ďalej v konaní pokračovať, lebo odpadol predmet konania, keď odporkyňa rozhodnutím zo 14. mája 2010 číslo X.X. zrušila rozhodnutie z 2. novembra 2009 číslo X.X. a navrhovateľ proti zrušujúcemu rozhodnutiu nepodal opravný prostriedok napriek riadnemu poučeniu, nemožno jeho právny názor považovať za vecne správny.

Konanie o dávke sa začalo na základe žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok z 23. septembra 2009 a toto konanie doteraz nebolo právoplatne skončené. Proti rozhodnutiu odporkyne z 2. novembra 2009 číslo X.X. podal navrhovateľ návrh na preskúmanie súdom, a ďalšie zmenové rozhodnutia (naposledy rozhodnutie zo 14. júla 2010 číslo X.X.) ktoré nahradili pôvodne preskúmané rozhodnutia odporkyne sa stali predmetom súdneho

preskúmania bez toho, aby bol navrhovateľ povinný podávať osobitný návrh na ich preskúmanie súdom, lebo sa automaticky stali predmetom konania na súde.

Názor krajského súdu, že odpadol predmet konania a krajský súd vo veci už nemohol pokračovať, keď navrhovateľ napriek riadnemu poučeniu nepodal opravný prostriedok proti zrušujúcemu rozhodnutiu odporkyne zo 14. mája 2010 číslo X.X. a jej ďalších rozhodnutí, ktorými bolo pôvodné rozhodnutie nahradené, nerešpektuje skutočnosť, že konanie podľa V. časti tretej hlavy OSP nie je preskúmaním právoplatného rozhodnutia správneho orgánu, v ktorom by uvedený názor súdu prvého stupňa bolo možné za určitých okolností akceptovať.

Krajský súd preto musí posúdiť, ktoré rozhodnutia sú predmetom jeho preskúmania a následne znova rozhodnúť aj o ustanovení právneho zástupcu z radov advokátov. Skutočnosť, že krajský súd neprávne posúdil predmet konania a rozhodnutie o invalidnom dôchodku navrhovateľa nebolo právoplatne skončené nasvedčuje tomu, že neodpadol predmet sporu, konanie nie je ukončené a nemožno vychádzať z názoru, že ide o zrejme bezúspešné bránenie práva.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd zistil, že krajský súd nesprávne právne posúdil vec, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP a podľa ods. 3 tohto zákonného ustanovenia vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu rozhodnúť o návrhu navrhovateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov a následne bude môcť rozhodnúť vo veci samej, pričom rozhodne aj o náhrade trov celého konania (§ 224 ods. 3 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 31. marca 2011

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová